

Renta – kto jest do niej uprawniony

Materiał informacyjny

❖ Kto jest uprawniony do renty z tytułu niezdolności do pracy?

Do renty z tytułu niezdolności do pracy uprawniona jest osoba ubezpieczona **spełniająca łącznie następujące warunki:**

- a. jest niezdolna do pracy (co potwierdza orzeczenie lekarza orzecznika/komisji ZUS),
- b. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy (nie dotyczy to osoby, która w wyniku wypadku w drodze do pracy lub z pracy stała się niezdolna do pracy),
- c. niezdolność do pracy powstała w określonych ustawą okresach składkowych i nieskładkowych albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów – nie musi jednak spełniać tego warunku, jeżeli udowodni, że jej okres składkowy wynosi minimum 20 lat (kobiety) lub 25 lat (mężczyzna)

Posiadanie wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego występuje, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej:

- 1 rok:** jeżeli niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 20 lat;
- 2 lata:** jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 20 do 22 lat;
- 3 lata:** jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 22 do 25 lat;
- 4 lata:** jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 25 do 30 lat;
- 5 lat:** jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat.

Wymagany okres ubezpieczeniowy jest spełniony, gdy ubezpieczony spełnia łącznie warunki:

- został zgłoszony do ubezpieczenia przed ukończeniem 18 lat albo w ciągu 6 miesięcy po ukończeniu nauki w szkole ponadpodstawowej, ponadgimnazjalnej lub w szkole wyższej;
- do dnia powstania niezdolności do pracy miał okresy składkowe i nieskładkowe bez przerwy lub z przerwami nieprzekraczającymi 6 miesięcy.

Do okresów składkowych wlicza się m.in.: okresy zatrudnienia, pobierania zasiłku macierzyńskiego, zasiłku dla bezrobotnych, niektórych zasiłków z pomocy społecznej. **Okresy nieskładkowe** to m.in.:

okresy nauki w szkole wyższej, urlopu wychowawczego w określonej ustawą wysokości, sprawowania opieki nad całkowicie niezdolnym do pracy i samodzielnej egzystencji członkiem rodziny.

Prawo do renty z powodu ustąpienia niezdolności do pracy, podlega przywróceniu, jeżeli w ciągu 18 miesięcy od ustania prawa do renty ubezpieczony ponownie stał się niezdolny do pracy.

❖ Kto jest uprawniony do renty socjalnej?

- osoby posiadające obywatelstwo polskie zamieszkujące i przebywające na terytorium Polski,
- cudzoziemcy zamieszkującym i przebywającym na terytorium Polski na podstawie zezwolenia na osiedlenie się, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielonego w związku z podjęciem pracy, studiów lub otwarcia firmy, zgody na pobyt tolerowany lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy,
- obywatele państw członkowskich UE lub Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) przebywający na terytorium Polski i posiadający zezwolenie na pobyt.

Wymagania personalne to pełnoletniość oraz całkowita niezdolność z powodu naruszenia sprawności organizmu powstałego w jednej z niżej wymienionych sytuacji (1) przed ukończeniem 18. roku życia; (2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej – przed ukończeniem 25. roku życia; (3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Dodatkowe informacje:

- 1) Możliwość pobierania renty socjalnej łącznie z rentą rodzinną (ale pod warunkiem że jej wysokość wynosi maksymalnie 200% kwoty najniższej renty z tytułu niezdolności do pracy) – wówczas ustala się, że jest to renta rodzinna w zwiększonej wysokości. W przypadku przekroczenia powyższej wartości (200% najniższej renty) obniża się wysokość renty socjalnej (a nie rodzinnej) ale nie niżej niż do kwoty 10% najniższej renty.
- 2) Renta socjalna podlega podatkowi PIT i z jej kwoty odlicza się zaliczkę na PIT i potrąca składkę na ubezpieczenie zdrowotne oraz (ewentualnie) kwoty nienależnie pobranych świadczeń, kwoty zajęte na świadczenia alimentacyjne lub inne należności, na podstawie tytułów wykonawczych.